

Da Gerhardsen «styrtet» Johan Nygaardsvold

(NTB-Ivar Johansen): Einar Gerhardsen gikk sommeren 1940 inn for å søke tilknytning til Fedrelandslaget for å få til en ordning

med den tyske okkupasjonsmakten. Året etter samarbeidet han med borgerlige krefter i den såkalte «Kretsen» for å sette til side de

«gamle» partiene etter frigjøringen av Norge, påstår historikeren Harald Berntsen i en omfattende biografi av Johan Nygaardsvold. Boken ble presentert mandag.

Berntsen belegger sine oppsiktsvekkende påstander med dokumenter som tidligere ikke har vært offentlig kjent.

I sin murstein av en bok på 740 sider plasserer forfatteren Nygaardsvold som den ubestridte leder for den parlamentariske fløyen innen Arbeiderpartiet i mellomkrigstiden og fram til frigjøringen i 1945. I denne posisjonen sto Nygaardsvold som en motpol til partiledelsen på Youngstorget med «triumviratet» Tranmæl, Gerhardsen og Oscar Torp i spissen.

Disse motsetningene levde videre under krigen da partiledelsen i det okkuperte Norge under Gerhardsens ledelse la opp strategien for den politiske kampen etter krigen.

Disse planene lyktes gjennom det Berntsen beskriver som et kynisk spill som Gerhardsen sto i spissen for. Med støtte blant annet i Nygaardsvolds dagbøker beskrives hans skuffelse og bitterhet over måten han ble utmanøvrert på. Han kom til Oslo fra London 31. mai 1945, men ble holdt utenfor de drøftelser som pågikk om en ny samlingsregjering. Først 11. juni ble han informert og ble stilt overfor «fullbrakte avgjørelsen».

Nygaardsvold hadde i London-tiden meddelt at hans regjering ville søke avskjed ved ankomsten til Norge, og han var selv innstilt på å trekke seg tilbake.

Boken vil sikkert reise debatt både blant politikere og historikere, ikke minst fordi forfatteren retter kraftig kritikk mot norske historikere som han synes har gitt en framstilling av okkupasjonshistorien som er egnet til å tekkes makthaverne og ledelsen av motstandsbevegelsen. Han innrømmer at hans bok er subjektiv, fordi det ikke er mulig å skrive objektiv historie. Historieskrivningen vil bli preget av den innfallsvinkel og det perspektiv historikeren anlegger, heydet han da boken ble presentert mandag.